

تفسیر موضوعی

تربیت دینی از منظر قرآن

علی رضا عصیانی

عصیانی، علی رضا -
تفسیر موضوعی تربیت دینی / مؤلف: علی رضا عصیانی - قم:
بوستان دانش، ۱۳۸۶.
۹۶ ص.

ISBN 978-964-8144-58-1: ۸۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا.
کتابنامه به صورت زیر نویس -
۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۴. ۲. تربیت خانوادگی - جنبه‌های قرآنی.
الف. عنوان.
۷ ت ۶ ع ۹۸ BP ۲۹۷/۱۷۹

مؤسسه انتشارات بوستان دانش

آدرس قم - خیابان ارم - پاساژ قدس - طبقه آخر - پلاک ۱۷۱

تلفن: ۷۷۴۹۶۶۶، همراه: ۰۹۱۲۱۵۱۳۷۶۴

صندوق پستی: ۳۷۱۸۵-۵۱۳

■ نام کتاب: تفسیر موضوعی تربیت دینی

■ مؤلف: علی رضا عصیانی

■ ناشر: انتشارات بوستان دانش

■ صفحه آرای: انتشارات بوستان دانش

■ تیراژ: ۲۰۰۰

■ چاپ: دژ

■ نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۳۸۶

■ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۴۴-۵۸-۱

■ قیمت: ۸۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست

۹	 مقدمه
۱۳	 فصل اول: جایگاه
۱۹	 فصل دوم: روش‌ها
۲۱	 ۱- توجّه دادن به اوصاف خداوند
۲۲	 الف - علیم
۲۳	 ب - شاکر
۲۳	 ت - توّاب
۲۳	 پ - عزیز
۲۴	 ۲- بهره‌گیری از خصلت‌های آدمی
۲۴	 الف - نفع طلبی
۲۵	 ب - خیرخواهی
۲۶	 ت - داوری وجدان
۲۷	 پ - محبوب واقع شدن
۲۸	 ث - حبّ فرزندان
۲۸	 ج - داشتن آرزو
۲۹	 ح - پاداش خواهی
۳۰	 خ - جاودانگی

۳۱	د - مورد توجه قرار گرفتن
۳۱	ذ - حس سپاسگزاری
۳۳	۳- تعلیم
۳۴	۴- بشارت
۳۵	الف - کسب رضایت خدا
۳۶	ب - درود خداوند
۳۷	ت - هم نشینی یا نیکان
۳۷	پ - بهره گیری از نور
۳۸	ث - نعمتهای بهشتی
۳۹	۵- انذار
۳۹	الف - عذاب
۴۰	ب - محاسبه
۴۱	ت - حبط اعمال
۴۲	پ - استدراج
۴۴	۶- ارائه الگو
۴۵	الف - بهترین الگوها
۴۵	ب - الگو از امتهای گذشته
۴۶	۷- ارائه فرجام اعمال
۴۸	۸- بیان مصالح و مفاسد
۴۹	۹- تقویت و تعدیل انگیزه‌ها
۵۱	۱۰- امکان بازگشت
۵۳	۱۱- اصلاح اندیشه‌ها و رفتارها
۵۴	۱۲- موعظه

۱۳- دعوت به تفکر	۵۶
۱۴- تکرار	۵۶
۱۵- مقایسه	۵۷
۱۶- آزمون	۵۹
الف - بیداری فطرت	۶۰
ب - بازگشت	۶۱
ت - صبر	۶۱
۱۷- عبرت	۶۱
۱۸- ارائه نمونه‌های عینی	۶۳
۱۹- تنبیه	۶۵
فصل سوم: مربی	۶۹
۱- پیش گام در عمل	۷۱
۲- علاقه به تربیت مردم	۷۳
۳- دانایی	۷۴
۴- محبت	۷۶
۵- فروتنی	۷۷
۶- سعه صدر	۷۸
۷- پرهیز از اجبار	۸۱
۸- خوش گفتاری	۸۲
۹- چشمداشت مادی نداشتن	۸۴
۱۰- نظارت مستمر	۸۶
۱۱- توجه به شرایط گوناگون	۸۸
۱۲- توجه به ظرفیتها	۸۹

۱۳- تحریک نکردن احساسات ۹۱

۱۴- پرهیز از جدال غیر نیکو ۹۳

www.ketab.ir

مقدمه

قرآن مجید متعالی‌ترین پیام پروردگار و بزرگترین ارمغان به جای مانده از پیامبر گرامی اسلام (ص) است.

این کتابی بصیرت بخش، روشنگر و هدایتگر است از جانب ربّ العالمین که برای یادآوری، موعظه، بشارت و انداز انسانها نازل شده است.

قرآن کتابی است که بدون تفکر در محتوای آن معانی بلندش قابل دسترسی نیست و لذا در طول تاریخ فرهنگ اسلامی افراد فراوانی با گرایشهای گوناگون در آیات الهی اندیشه نموده‌اند و حاصل این تفکرات در کتابهای تفسیر به دست ما رسیده است.

از دیرباز در روش در تفسیر وجود داشته است. الف - تفسیر ترتیبی که هدفش توضیح و بیان معانی آیات بوده است به این صورت که هر کدام از سوره‌های قرآن را از اوّل تا آخر تفسیر می‌کند. ب - تفسیر موضوعی که تنها به جنبه‌های خاص از معارف قرآن می‌پردازد.

در سالهای اخیر تفاسیر موضوعی خوبی نگاشته شده اما در

موضوعات کلان قرآنی مانند خداشناسی، پیامبرشناسی، معاد و غیره و آنچه اکنون با توجه به استقبال رو به افزون به قرآن، مورد نیاز می باشد، نگاشتن تفسیر موضوعی در موضوعات خُرد است.

استاد عالیقدر آقای معرفت در این باره می گوید: این روش (تفسیر موضوعی) به ویژه امروزه یک ضرورت به شمار می رود، زیرا جهان امروز در انتظار آن است که پیامهای قرآنی را دریافت کند و تشنه به دست آوردن مسائل مطرح شده در این کتاب آسمانی است، تا ببینند چه گوه‌رهای تابناکی را برای بشریت به ارمغان آورده و کدام دریچه‌های سعادت را برای همیشه به روی انسان‌ها باز کرده است؟

لذا بر مفسران توانا و عالیقدر است که امروز به پا خیزند و به این درخواست بحق انسانهای متعهد پاسخ مثبت دهند و پیامها و تعالیم عالیه قرآن را با سبکی شیوا و با قلمی رسا به جهانیان عرضه کنند.^(۱)

در این نوشته سعی شده است که تربیت دینی از منظر قرآن به صورت تفسیر موضوعی مورد بررسی قرار گیرد و از آنجا که در تفسیر موضوعی همانطور که استاد گفته،^(۲) نباید از چارچوب قرآن خارج شد لذا در این نوشته منابع حدیثی که سرشار است از معارف تربیتی، مورد بررسی قرار نگرفته است.

قرآن برای هدایت همه انسانها است و لذا در این نوشتار بنا را بر این گذاشته‌ایم که مطالب در سطحی عرضه شود که قابل استفاده برای همه

سطوح جامعه باشد و از طرح مباحث تخصصی اجتناب نموده ایم. و سعی کرده ایم که مطالب به صورت فشرده ارائه شود تا ملال آور نباشد. با امید به اینکه خداوند توفیق خدمت به معارف قرآن را به ما عنایت نماید. در این جا از کلیه خوانندگان گرامی درخواست می کنم که با ارائه انتقادات و پیشنهادات خود نویسنده را یاری نمایند.

در ترجمه آیات از ترجمه استاد فولادوند و ترجمه آقای صلواتی بهره گرفته ام که در همین جا از آن دو بزرگوار تشکر می کنم.